

Examenverslag van geschiedenis havo, eerste tijdvak 2022

Beste leerling,

In dit examenverslag voor leerlingen proberen we een zo goed mogelijk antwoord te geven op de volgende vraag: *In hoeverre was het examen te maken met behulp van de op de cursus behandelde kennis & vaardigheden?*

Om een zo duidelijk mogelijk verslag te maken, hebben we de vragen onderverdeeld in 4 categorieën.

- I. Algemene (niet vak gerelateerde) kennis & vaardigheden
- II. Alleen-kennis/aanpak-uit-de-cursus-vraag
- III. Een-stapje-extra-vraag.
- IV. Niet voorgekomen in de cursus

De eerste categorie doet een beroep op algemene basisvaardigheden, welke we bekend veronderstellen. Categorie II en III zijn vragen die op te lossen zijn met de kennis en vaardigheden die je op de cursus geleerd hebt. De laatste categorie vragen is op de cursus niet aan bod gekomen. In *bijlage 1*, achteraan dit document, vind je een nadere toelichting van deze categorieën.

Het is belangrijk om te beseffen dat deze categorieën niets zeggen over de moeilijkheidsgraad van een vraag. Een vraag die rechtstreeks op te lossen valt met kennis en vaardigheden uit de cursus (categorie II) kan best een pittigere opgave zijn dan een vraag die niet is voorgekomen tijdens de cursus (categorie IV).

Mocht je vragen of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit examenverslag, dan horen we dit uiteraard heel graag! Je mag ons hier altijd over mailen op info@sslleiden.nl.

Met vriendelijke groet,

Hans Huibregtse

Periode	vraag	aantal punten	categorie vraag	
Door de tijd heen	1	2	II	toelichting categorie keuze: Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? Door kernwoorden aan te strepen die in de uitleg voorkwamen (of die je kon linken aan een stuk uitleg), kon je bepalen waar in de geschiedenis de gebeurtenissen plaatsvonden. Dit kon je doen aan de hand van het stappenplan 'Chronologievragen' (behandeld in het avondprogramma). De volgende kernwoorden had je bijvoorbeeld kunnen onderstrepen: (1) 'beurskrach', (2) 'televisie', (3): 'bloeitijd van de Republiek', (4): 'democratische revolutie in Frankrijk', (5): 'beginnende emancipatie van vrouwen', (6): 'Spaanse vorst ... van de Nederlanden'.
Vroegmoderne tijd	2	1	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In subblok 1 van 'Het Britse Rijk 1585-1900' hebben we de driehoekshandel besproken, waar slaafgemaakten van Afrika naar Amerika werden vervoerd om op plantages te werken. Bij deze vraag kon je beredeneren dat een grotere aanwezigheid van Afrikaanse slaafgemaakten (A) tot meer plantages leidde, wat de overheersing van Spanje in Amerika (B) bevorderde.
		1	I	Welke algemene kennis & vaardigheden kon je gebruiken? Redeneren. Bij deze vraag kon je beredeneren, dat als veel mensen hetzelfde geloof hadden (A), er meer eenheid kwam in het rijk. Dit droeg vervolgens bij aan de Spaanse overheersing van Amerika (B). Voor deze vraag was geen inhoudelijke kennis nodig over de Spaanse geloofsverspreiding nodig.
	3	4	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In de uitleg van de '16e Eeuw' hebben we de kenmerken van de Renaissance besproken. Om deze vraag juist te beantwoorden kon je het kenmerk van 'het veranderende mens- en wereldbeeld van de renaissance' (A) koppelen aan het zelfportret van Odoni in bron 1 (B). Voor het tweede kenmerk kon je 'hernieuwde oriëntatie op de klassieke oudheid' (A) koppelen aan de klassieke beeldhouwwerken die waren afgebeeld in bron 1 (B) Dat kon je doen aan de hand van stap II uit het stappenplan 'Examenvraag'.
	4	2	III	Wat was/waren de extra denkstap(pen)? In de uitleg 'Overzicht 16e-18e eeuw' hebben we besproken dat in de 17e eeuw de Wetenschappelijke Revolutie leidde tot nieuwe kennis, door ontdekkingen en experimenten. Dit kon je met een extra denkstap koppelen aan de gedachte dat kennis ontstond door waar te nemen. Onder 'nieuwe eis aan de wetenschap' (A) kon je het steekwoord 'kennis door waarneming' zetten. Met behulp van stap II van het stappenplan "Examenvraag" kon je dit steekwoord koppelen aan de symptomen die Van der Straaten en zijn leerlingen zagen op straat (B).

5	1	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het eerste subblok van de uitleg 'Britse Rijk 1585-1900' hebben we besproken dat het doel van de eerste Engelse kolonisten was om een geheel nieuwe protestantse samenleving te bouwen. Het godsdienstige doel (A) kon je vanuit deze uitleg beredeneren als het christelijke geloof willen behouden of beschermen. Met stap II van het stappenplan 'Examenvraag' kon je dit koppelen aan het gegeven uit de bron (B) dat personen, die niet geloofden dat Jezus de zoon van God is, werden gedood.
	1	III	Wat was/waren de extra denkstap(pen)? In de bron kon je het gegeven vinden dat het gebruiken van scheldwoorden die een religieuze groepering belachelijk maakten, verboden werden. De extra stap die je hier kon zetten, was bedenken dat scheldpartijen op religieuze groepen voor verdeeldheid en onrust in het rijk zorgden. Dit kon je met stap II van het stappenplan 'Examenvraag' vervolgens koppelen aan het politieke doel om een opstand of rellen te voorkomen, of eenheid te bevorderen.
6	1	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het eerste subblok van de uitleg 'Britse Rijk 1585-1900' hebben we besproken dat de kolonisten in contact kwamen met de inheemse bevolking (die woonde op het land dat zij innamen). Met behulp van deze kennis kon je beredeneren dat het conflict tussen de inheemse bevolking en de Engelse kolonisten waarschijnlijk ging over het innemen van deze grond.
	2	I	Welke algemene kennis & vaardigheden kon je gebruiken? Tekstverklaren. Je kon uit de tekst halen dat de Engelsen een vriendschap onderhielden met de leiders van de Moheganen (B). Hieruit kon je afleiden dat de Engelsen sterker zouden staan omdat ze een bondgenoot hadden die hen trouw verklaarde (A). Voor de tweede reden kon je uit de tekst halen dat de Moheganen de Engelsen zouden waarschuwen als ze hoorden van een samenzwering (B). Hieruit kon je afleiden dat de Engelsen sterker zouden staan omdat de inheemse volken nu minder snel tegen hen gingen samenspannen (A). Je kon stap III van het stappenplan 'Examenvraag' gebruiken om je antwoord goed te formuleren.
7	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In de uitleg '16e-18e eeuw' (driedaagse cursus) of subblok 1 van 'Britse Rijk 1585-1900' (tweedaagse cursus) is het kenmerkende aspect 'Verlichting' besproken. We hebben uitgelegd dat men de samenleving door middel van de rede kon verbeteren met de idealen vrijheid en gelijkheid. Dit kon je koppelen aan het gegeven over Joan Derk, die opriep tot de gelijke behandeling van alle inwoners.
8	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het tweede subblok van de uitleg 'Britse Rijk 1585-1900' hebben we besproken dat de Britten sinds het Verdrag van Allahabad belasting mochten heffen in India en een groot deel van het land bestuurde. Dit kon je koppelen aan gegeven 1, omdat er nu kaarten nodig waren om die belasting te kunnen heffen of gebieden efficiënt te besturen.
	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In de uitleg '19e eeuw' hebben we besproken dat de Industriële revolutie ertoe leidde dat Engeland grondstoffen en een afzetmarkt nodig had. In het tweede subblok van 'Britse Rijk 1585-1900' hebben we daarnaast behandeld dat het doel van Engeland was om grondstoffen te halen in India. Dit kon je koppelen aan gegeven 2, omdat het van toenemend belang werd om aan te geven waar die grondstoffen gevonden konden worden.

Moderne tijd	9	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? Voor deze vraag kon je gebruikmaken van de uitleg 'Bronnen beoordelen', die in het avondprogramma werd behandeld. Tijdens deze uitleg hebben we een aantal argumenten vastgesteld die je kon gebruiken om iets te zeggen over de betrouwbaarheid van een bron (A). Het argument 'de schrijver heeft bedoelingen' kon hier gekoppeld worden aan de bron (B), waarin geen voorbeelden worden genoemd van verzet tegen het Britse gezag.
		2	I	Welke algemene kennis & vaardigheden kon je gebruiken? Tekstverklaren. CITO vroeg of je in de bron een voorbeeld kon vinden van het superioriteitsgevoel. Voor de volle punten hoefde je alleen een goede bronverwijzing te geven. Om je antwoord te formuleren, kon je stap III van het stappenplan 'Examenvraag' gebruiken.
	10	1	III	Wat was/waren de extra denkstap(pen)? In het derde subblok van 'Britse Rijk 1585-1900' hebben we Robert Owen genoemd als een voorbeeld van de sociale kwestie: een rijke ondernemer die de omstandigheden van arbeiders wilde verbeteren. Uit de tegenstelling die in de vraag wordt aangegeven kon je afleiden dat Owen het oneens was met de gedachte dat arbeiders hun omstandigheden zelf moesten verbeteren (zoals Smiles dat vindt volgens het gegeven). De extra stap die je hier kon zetten, was bedenken dat die hulp volgens Owen beter via een organisatie of de overheid geregeld kon worden.
		1	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In de uitleg '19e eeuw' hebben we de definitie van het liberalisme besproken: een kleine rol voor de overheid en veel individuele vrijheid (A). Dit kon je met stap II van het stappenplan 'Examenvraag' koppelen aan het gegeven over Samuel Smiles (B), omdat mensen daar zelf verantwoordelijk worden gesteld voor hun levensomstandigheden.
	11	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het tweede subblok van de uitleg 'Britse Rijk 1585-1900' is genoemd dat er in 1857 een opstand van Indiase soldaten werd neergeslagen (A). Dit kon je vervolgens koppelen aan het gegeven over het nieuwe treinstation (B). Met stap III van het stappenplan 'Examenvraag' kon je je antwoord als een ontwikkeling/oorzaak-gevolgverband formuleren.
	12	2	III	Wat was/waren de extra denkstap(pen)? In de uitleg '19e eeuw' hebben we besproken dat er door de Industriële revolutie een verschil tussen arm en rijk ontstond. De extra denkstap die je hier kon maken, was bedenken dat dames uit de hogere burgerij in tegenstelling tot arme vrouwen waarschijnlijk niet hoefden te werken (A). Dit verschil kon je koppelen aan de bron: die spreekt over 'zin om te werken' of 'als je maar genoeg werk hebt, je anderen kunt laten werken' (B).
		2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In de uitleg '19e eeuw' werd de politiek-maatschappelijke beweging feminisme genoemd als nieuwe politieke stroming die opkomt voor vrouwen (A). Deze kennis kon je met stap II van het stappenplan 'Examenvraag' koppelen aan de bron, waarin geschreven werd dat vrouwen zich niet moeten laten uitsluiten of overheersen.
	13	1	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In de uitleg '19e eeuw' hebben we 'emancipatiebewegingen' besproken: een beweging die opkomt voor de rechten van achtergestelde groepen, zoals arbeiders en vrouwen. Met stap II van het Stappenplan 'Examenvraag' kon je onder de Education Act schrijven dat arbeiders beter opgeleid werden. Dit kon je vervolgens koppelen aan de emancipatie van arbeiders (B), die beter in staat waren voor hun rechten op te komen.

	2	III	Wat was/waren de extra denkstap(pen)? In het derde subblok van 'Britse Rijk 1585-1900' bespraken we dat de overheid niet ingreep in de slechte omstandigheden van de arbeiders en dat sommige rijke ondernemers zich hiervoor gingen inzetten. De extra denkstap die je hier kon maken, was bedenken dat er ook veel rijke ondernemers zijn die dat niet doen en de emancipatie tegenhielden. Met stap II van het Stappenplan 'Examenvraag' kun je deze informatie koppelen aan de bron, waar op meerdere plekken neerbuigend wordt gesproken over arbeiders.
14	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? Door kernwoorden aan te strepen die in de uitleg voorkwamen (of die je kon linken aan een stuk uitleg), kon je bepalen waar in de geschiedenis de gebeurtenissen plaatsvonden. Dit kon je doen aan de hand van het stappenplan 'Chronologievragen' (behandeld in het avondprogramma). De volgende kernwoorden had je bijvoorbeeld kunnen onderstrepen: (1) 'Hitler / Duitse aanval op Frankrijk', (2) 'herenigde Duitsland', (3): 'Dawesplan', (4): 'keizer', (5): 'Rijksdagbrand', (6): 'DDR'.
15	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het eerste subblok van 'Nederland 1948-2008' is onder de sociaal-culturele veranderingen de migratie naar Nederland besproken. Hier hebben we uitgelegd dat er verzet in de koloniën was door opkomend nationalisme (KA 44). Met stap II van het stappenplan 'Examenvraag' kon je dit koppelen aan het gegeven van vraag 15.
16	4	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het eerste subblok van de uitleg 'Duitsland in Europa 1918-1991' werden een aantal kenmerken van het nationaalsocialisme besproken. Deze kennis kon je bij deze vraag koppelen aan de bron met behulp van stap II van het stappenplan 'Examenvraag'.
17	2	III	Wat was/waren de extra denkstap(pen)? In het eerste subblok van de uitleg 'Duitsland in Europa 1918-1991' hebben we besproken dat Duitsland zich in 1945 overgaf en er een einde kwam aan de Tweede Wereldoorlog. De extra denkstap die je kon maken, was bedenken dat mensen zich liever niet met Hitler associeerden vanaf dat moment. Dit kon je koppelen aan bron 7 met stap II van het stappenplan 'Examenvraag', omdat Von Papen met deze speech wilde aantonen dat hij kritisch was op Hitlers beleid om vervolging na de oorlog te voorkomen.
18	1	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het eerste subblok van de uitleg 'Duitsland in Europa 1918-1991' hebben we besproken dat het doel van Hitler was om een Volksgemeinschaft te creëren. Dit kon je koppelen aan bron 8 door te zeggen dat de inzamelingsactie de Volksgemeinschaft versterkte.
	1	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? Door stap II van het stappenplan 'Examenvraag' toe te passen, kon je de kennis die je hebt opgeschreven bij het eerste streepje koppelen aan bron 8. In de uitleg 'Vragen met Prenten' hebben we de tip gegeven om altijd de toelichting te gebruiken. Op deze manier kon je het goede antwoord bij deze vraag vinden.
	1	I	Welke algemene kennis & vaardigheden kon je gebruiken? Redeneren. Bij deze vraag kon je het stappenplan 'Examenvraag' gebruiken. Onder de boodschap die de geallieerden aan hun bevolking willen overdragen (A) kon je steekwoorden schrijven als 'de Duitsers slecht afbeelden' of 'laten zien dat de Duitsers het niet goed doen in de oorlog'. Dit kon je vervolgens koppelen aan de bron (B), waar burgers de soldaten bevoorraden (en de Duitse overheid hier blijkbaar niet zelf toe in staat was).

19	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In subblok 3 van 'Duitsland in Europa 1918-1991' hebben we de omstandigheden in de DDR behandeld, zoals de totalitaire dictatuur en de zwakke planeconomie. Op basis van deze kennis kon je afleiden dat de bevolking in de DDR onderdrukt was en slecht verzorgd werd door de regering. Met behulp van het stappenplan 'Vragen met Prenten' kon je vervolgens deze slechte omstandigheden koppelen aan de elementen van de bron.
	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In subblok 2 en 3 van 'Duitsland in Europa 1918-1991' hebben we besproken dat de Sovjet-Unie veel invloed had op het bestuur in de DDR. Met behulp van het stappenplan 'Vragen met Prenten' kon je deze politieke invloed koppelen aan elementen van de bron.
20	1	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het eerste subblok van de uitleg 'Nederland 1948-2008' bespraken we dat gastarbeiders naar Nederland kwamen en uiteindelijk besloten te blijven. Hieruit kon je afleiden dat de gastarbeiders in eerste instantie tijdelijk zouden blijven (A). Dit kon je koppelen aan de woonsituatie van Hasip Turan in de bron (B), waar hij in een barak woonde met vijf mannen op een kamer.
	1	III	Wat was/waren de extra denkstap(pen)? In het eerste subblok van de uitleg 'Nederland 1948-2008' bespraken we dat gastarbeiders in Nederland bleven en hun gezinnen lieten overkomen met het recht op gezinshereniging. Dit was een politieke verandering (A). De extra stap die je hier kon zetten, was bedenken dat gastarbeiders daardoor meer permanente woningen zullen gingen betrekken met hun gezinnen. Je kon vervolgens een verband leggen met de veranderende woonsituatie (B).
	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het tweede subblok van de uitleg 'Nederland '1948-2008' hebben we het integratiebeleid besproken. Daarbij hebben we ook benoemd dat het ontstond door verzet tegen het multiculturalisme: mensen moesten zich meer aanpassen aan Nederland. Met stap II van het stappenplan 'Examenvraag' kon je deze kennis koppelen aan verschillende elementen uit de bron waaruit blijkt dat de gastarbeiders weinig contact hadden met Nederlanders.
21	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het eerste subblok van 'Nederland 1948-2008' is besproken dat er na de Tweede Wereldoorlog een jongerencultuur ontstond die zich afzette tegen de oudere generatie. Dit generatieconflict (A) kon je koppelen aan verschillende kenmerkende aspecten in Duitsland (B) die besproken zijn in het eerste subblok van 'Duitsland in Europa 1918-1991'. Hieruit bleek dat jongeren daar meerdere redenen konden hebben om zich af te zetten tegen de oudere generatie (die in de rest van Europa niet van toepassing waren).
22	1	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het vierde subblok van de uitleg 'Duitsland in Europa 1918-1991' werd een definitie gegeven van de détente (A). Op basis van het onderzoek (B) kon je vaststellen dat burgers uit de BRD makkelijker hun vrienden en familie in de DDR konden opzoeken. Deze gegevens kon je aan elkaar koppelen met stap II van het stappenplan 'Examenvraag'.
	1	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het vierde subblok van de uitleg 'Duitsland in Europa 1918-1991' bespraken we dat de BRD met de Oostpolitiek streefde naar een betere relatie met de DDR. Je kon vervolgens beredeneren dat de gegevens dit doel ondersteunen met behulp van stap II van het stappenplan 'Examenvraag'.

	1	III	Wat was/waren de extra denkstap(pen)? In het derde subblok van de uitleg 'Duitsland in Europa 1918-1991' hebben we besproken dat de DDR een totalitaire dictatuur was. De extra denkstap die je kon maken, was bedenken dat kritiek niet was toegestaan, omdat het zou leiden tot minder controle over de samenleving. Dit niet toestaan van kritiek (A) kon je koppelen aan het onderzoek, omdat het uitvoeren van zo'n openbaar onderzoek kritiek hoorbaar zou maken (B), wat onwenselijk is voor de regering: ze vreesden dat ze dan hun totale controle over de samenleving zouden verliezen. Deze gegevens kon je aan elkaar koppelen met stap II van het stappenplan 'Examenvraag'. Het was daarbij van belang dat je niet alleen 'totalitaire dictatuur' opschreef onder A, omdat dit niet direct te koppelen is aan/een reden is voor het niet uitvoeren van een openbaar onderzoek.	
	23	1	III	Wat was/waren de extra denkstap(pen)? In het eerste subblok van de uitleg 'Nederland 1948-2008' is besproken dat er vanaf de jaren 50 sprake was van langzame ontzuiling en de opkomst van jongerenculturen. De extra denkstap die je kon maken, was bedenken dat politieke partijen met deze veranderingen rekening hielden, omdat het zorgde voor een verandering in de achterban/de doelgroep van de partijen.
		2	III	Wat was/waren de extra denkstap(pen)? In het eerste subblok van de uitleg 'Nederland 1948-2008' is besproken dat er vanaf de jaren 50 sprake was van de opkomst van jongerenculturen. Als je het eerste streepje van de vraag goed had gemaakt, kon je deze informatie linken aan de verkiezingscampagne van de confessionele partijen (A). Met stap II van het stappenplan 'Vragen met Prenten' kon je bronelementen uit de prent (B) halen en vervolgens met stap III de mening van de maker opstellen.
	24	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het tweede subblok van de uitleg 'Nederland '1948-2008' bespraken we het Verdrag van Maastricht, waar de Europese Unie werd opgericht. Het jaartal van de bron kon dienen als een hint om het juiste verdrag te benoemen. Dit kon je koppelen aan de gegevens uit de bron met stap II van het stappenplan 'Examenvraag'.
		2	IV	Niet voorgekomen op de cursus: Voor deze vraag moest je weten dat Duitsland een leidende rol op zich nam in de Europese samenwerking. Dit hebben wij niet in de aantekeningen opgenomen omdat het onder de grotebakstof valt.
	25	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? Deze vraag kon je beantwoorden met de strategie van het stappenplan 'Chronologie' (behandeld in het avondprogramma). Door kernwoorden en definities aan te strepen die in het eerste subblok van de uitleg 'Nederland 1948-2008' voorkwamen, kon je de gegevens 1 t/m 4 koppelen aan de ontwikkelingen in Nederland (a t/m e). De volgende kernwoorden had je bijvoorbeeld kunnen onderstrepen: <ul style="list-style-type: none"> - (1) 'te weinig verdienen' past bij (b) 'geleide loonpolitiek' - (2) 'kinderen opvangen' past bij (d) 'de voortschrijdende emancipatie van vrouwen' - (3) 'vakantie (naar het buitenland)' past bij (c) 'toenemende westerse welvaart' - (4) 'stijgende productie/vraag naar arbeiders nam terug' past bij (a) 'automatisering'
	71			

verdeling per categorie:

categorie	aantal punten	percentage
I	6	8%
II	48	68%
III	15	21%
IV	2	3%
	71	100%

In hoeverre was het examen te maken met behulp van de op de cursus opgedane kennis & vaardigheden?

Dit gold voor: 97% van de vragen (namelijk categorie I, II en III).

Bijlage 1: Toelichting categorieën

Categorie I: Algemene (niet vak gerelateerde) kennis & vaardigheden

Dit betreft de volgende vragen: vragen waarbij een beroep wordt gedaan op algemene kennis & vaardigheden. Dit zijn kennis & vaardigheden die niet zijn opgenomen in de eindtermen in de syllabus.

Categorie II: alleen-kennis/aanpak-uit-de-cursus-vraag

Dit betreft de volgende vragen:

- Vragen die letterlijk voorkomen in de uitleg (in de uitleg of in een klassikaal voorbeeld);
- Vragen die letterlijk met een stappenplan op te lossen zijn;
- Vragen die vergelijkbaar zijn met opgaven uit de opgavenbundel die vrijwel altijd worden opgegeven door de hoofddocent;
- Theorievragen die niet worden behandeld op de cursus, maar die we je van tevoren via de vakkenpagina geadviseerd hebben te leren (uit bijv. Samengevat);
- Vragen die vergelijkbaar zijn met vragen uit de voorbereidende opgaven.

Categorie III: een-stapje-extra-vraag

Dit betreffen vragen waarbij je, de naam zegt het al, een stapje extra moet zetten. Oftewel: je moest je kennis en vaardigheden behandeld tijdens de cursus combineren met een stukje 'inzicht'. Bijvoorbeeld:

- Je moet net even buiten het stappenplan om denken;
- Je moet informatie uit de tekst halen om een bepaalde variabele voor een formule of berekening uit te rekenen.

Categorie IV: niet voorgekomen op de cursus

Dit betreft de volgende vragen:

- Vragen over grotebakstof (examenstof die niet behandeld is tijdens de cursus). De stof is niet voorkomen in de standaard opgegeven opgaven, de voorbereidende opgaven of opgegeven stof op de vakkenpagina.
- Vragen waarvan je redelijkerwijs niet kon vaststellen dat het om een op de cursus behandeld concept in een andere context gaat.